

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
UNIVERSITY OF LIBRARY STUDIES AND INFORMATION TECHNOLOGIES
(SOFIA, BULGARIA)
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. В. Г. КОРОЛЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

*До 300-річчя з дня народження
Григорія Савича Сковороди*

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ**

*XXIII Міжнародної
науково-практичної конференції
«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА
В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»*

Частина I

28 квітня 2022 року

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Людина, культура, техніка в новому тисячолітті : Збірник тез наукових доповідей : XXIII Міжнародної науково-практичної конференції, 28 квітня 2022 р., м. Харків. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2022. – Ч. I. – 378 с.

До збірнику матеріалів XXIII Міжнародної науково-практичної конференції «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті» увійшли тези наукових доповідей, тематика яких охоплює широкий спектр актуальних проблем розвитку техніко-орієнтованого суспільства: питання зростання ролі інформаційно-аналітичної діяльності в сучасному українському суспільстві, інформаційної безпеки України в умовах воєнного стану, лінгвістичні та правові аспекти формування культури публічної дипломатії як складової стратегічних комунікацій держави, особливості емоційних станів особистості в кризових умовах; також розглядаються проблемні аспекти наукової комунікації за екстремальних соціально-політичних обставин тощо.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор і укладач:

*Прилуцька Алла Євгенівна – к. філос. н., доцент, професор
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського
«ХАІ»*

Редактори:

Шемаєва Г. В. – д-р наук із соц. комунікацій, професор, професор кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Дмитренко Є. В. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Заверющенко О. Л. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Карпенко О. О. – к. пед. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Конюченко О. В. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Медведь О. В. – к. філол. н., доцент, доцент кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Богдан О. М. – старший викладач кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

Кучер О. М. – старший викладач кафедри документознавства та української мови Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

**XXIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»**

Співголови:

*Нечипорук Микола Васильович – док. тех. наук, професор,
ректор Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Крутова Анжеліка Сергіївна – директор Департаменту науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації*

Голова робочої групи та учений секретар конференції:

*Прилуцька Алла Євгенівна – канд. філос. наук, професор ХАІ,
завідувач кафедри документознавства та української мови*

Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

*Павликов В. В. – док. тех. наук, старший науковий співробітник, в. о. проректора з
наукової роботи Національного аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»*

*Тодорова Т. Й. – заступник голови Європейської асоціації бібліотечно-
інформаційних досліджень та освіти (EUCLD), доктор наук, професор,
завідувач кафедри бібліотечного менеджменту та архівістики Університету
бібліотекознавства та інформаційних технологій (Софія, Болгарія)*

*Соляник А. А. – д-р пед. наук, професор, декан факультету соціальних комунікацій і
музейно-туристичної діяльності Харківської державної академії культури*

*Василенко О. М. – директор Інституту науково-методичного забезпечення
бібліотечно-інформаційної роботи Національної бібліотеки України
ім. В. І. Вернадського*

*Глазунова Л. В. – канд. наук із соц. комунікацій, заступник директора Харківської
державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка*

*Чістякова І. М. – канд. філос. наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних
відносин та права Національного університету «Одеська політехніка»*

*Кунденко Я. М. – канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних
дисциплін Харківського національного університету будівництва та
архітектури*

*Богдан О. М. – старший викладач кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»*

*Кислюк Л. В. – канд. наук із соц. комунікацій, доцент, доцент кафедри
документознавства та української мови Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»*

*Фірсова І. В. – старший викладач кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»*

*Шленьова М. Г. – канд. філол. наук, доцент кафедри документознавства та
української мови Національного аерокосмічного університету
ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»*

*Телюпа О. В. – старший викладач кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»*

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6969763>

Соціальні реабілітаційні принципи соціалізації військовослужбовців у контексті реалізації особистісної «Я-концепційної» моделі

Сальнікова Т. В., аспірант кафедри психології діяльності в особливих умовах

Національний університет цивільного захисту України

Останні події, що відбуваються на території нашої держави, насичені вкрай негативними та стресогенними подіями. Значна частка мешканців України за досить короткий термін втратила свої домівки, роботу, вимушена була змінити місце мешкання, перебувати під обстрілами в зоні ведення активних бойових дій тощо. Дані негативні та стресогенні обставини надають досить значного негативного впливу на стан здоров'я особистості, що проявляються різноманітними психоемоційними, психофізичними та психофізіологічними реакціями аж до розвитку незворотних розладів та зрушень психоемоційної особистісної сфери (нервові зриви, психотравматичні та стресові розлади, невротичні розлади, ПТСРи, психічні та поведінкові зрушення тощо), що прямо чи побічно впливають на усі сфери життєдіяльності людини. При цьому існує досить значний прошарок населення (військовослужбовці), який постійно стикається з такими значними психоемоційними перенавантаженнями через необхідність постійного контакту зі значними стресогенними чинниками при перебуванні в зоні активних бойових дій.

Визначається, що професійна діяльність військовослужбовців пов'язана з постійним значним стресогенним психоемоційним перенавантаженням та дією різноманітних психофізичних чинників при перебуванні в різко екстремальних умовах, що провокує значні ризики розвитку соціально-психологічної дезадаптованості, яка першочергово проявляється комунікативною дезадаптованістю через необхідність самовизначення та самореалізації в навколишньому «комунікативному колі», що викликає певні «труднощі» та «страхи» у військовослужбовця. Одним із ефективних механізмів подолання таких дезадаптивних «труднощів» та «страхів» є залучення військовослужбовця до своєчасної індивідуальної психокорекційної реабілітаційної допомоги задля «напрацювання» певних цілісних психоемоційних «зовнішніх» і «внутрішніх» орієнтирів шляхом реалізації особистісної «Я-концепційної» реабілітаційної моделі в напрямку формування певних настанов та директив і цілісної «Я-особистості». Дана «Я-концепційна» модель обов'язково реалізується за умови залучення оточуючого та сім'ї, що дозволяє значно ефективніше «соціалізувати» військовослужбовця в навколишньому середовищі.

Задля реалізації даних реабілітаційних механізмів необхідно створити певну комплексну систему соціальної реабілітації та реадаптації військовослужбовців, які потребують збільшеної психосоціальної уваги та організації системи їх комплексної реабілітації, яка сприятиме відновленню їх професійних, комунікативних та соціальних здібностей і надасть можливість запобігти появі незворотних розладів та зрушень психоемоційної особистісної сфери.

Дана система психосоціальної реабілітаційної допомоги обов'язково повинна бути спрямована на встановлення у військовослужбовців певних «зовнішніх» та «внутрішніх» орієнтирів шляхом реалізації «Я-концепційної» реабілітаційної моделі й враховувати основні психосоціальні реабілітаційні та ресоціалізаційні принципи:

- гуманізації - актуалізація потенційних особистісних можливостей задля подолання стресогенних і кризових ситуацій (максимально можливе врахування особистісних психоемоційних, психофізичних та психофізіологічних особливостей);

- індивідуалізації - індивідуальний підбір реабілітаційних та ресоціалізаційних механізмів та «тактик» за умови креативності та відмови від загальноприйнятих механізмів та стереотипів і залучення «Я-концепційної» реабілітаційної моделі;

- мультидисциплінарності – залучення до реалізації комплексної реабілітаційної та ресоціалізаційної програми всіх необхідних фахівців з обов'язковою участю соціального працівника;

- педагогічна та психологічна підтримка – обов'язкова соціально-педагогічна та соціально-психологічна підтримка на всіх етапах реалізації реабілітаційно-ресоціалізаційної програми;

- системності – обов'язкове «сприйняття» військовослужбовця як активного «учасника» та «су'бєкта» реалізації реабілітаційної та ресоціалізаційної програми та активна його участь у напрацюванні необхідних «зовнішніх» та «внутрішніх» орієнтирів у рамках реалізації «Я-концепційної» реабілітаційної моделі.

<i>Соціальні реабілітаційні принципи соціалізації військовослужбовців у контексті реалізації особистісної «Я-концепційної» моделі Сальнікова Т. В., аспірант кафедри психології діяльності в особливих умовах Національний університет цивільного захисту України .....</i>	<i>328</i>
<i>Вплив архітектури на психологічний стан людини Семчук Т. Р., магістр, науковий керівник – канд. філос. наук, доцент Кунденко Я. М. Харківський національний університет будівництва та архітектури.....</i>	<i>330</i>
<i>Роль гри на заняттях з німецької мови в умовах дистанційного навчання Сергєєва О. М., асистент Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».....</i>	<i>333</i>
<i>HEALTH: асоціативні реакції студентів-філологів Сіваєва О. С. старший викладач Поліського національного університету м. Житомира, аспірантка Київського університету імені Бориса Грінченка науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови та комунікації Цапро Г. Ю. Київський університет імені Бориса Грінченка.....</i>	<i>335</i>
<i>Штучний інтелект та методи його навчання Сікач Т. С., інженер відділу інноваційних інформаційних технологій .....</i>	<i>338</i>
<i>Дистанційна освіта у світі модернізації сучасної освіти Соїна І. Ю., кан. філол. наук, доцент Харківська державна академія фізичної культури .....</i>	<i>340</i>
<i>Принцип паритетності як методологічна основа формування комунікативної компетентності студентів ЗВО Тур О. М., д-р пед. наук, доцент Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» .....</i>	<i>343</i>
<i>Advantages and prospects of distance education in Ukraine Fandieieva A. Ye. , PhD (Economics), Assoc. Prof. of the Department of Foreign Languages Kharkiv National Automobile and Highway University.....</i>	<i>346</i>
<i>Стан юридичної освіти в Україні Шикір Д. О., студент, науковий керівник – к. ю. н., доцент кафедри теорії права та держави Теремцова Н. В. Інститут права КНУ імені Тараса Шевченка .....</i>	<i>349</i>
<i>Використання мультиплікаційних фільмів на заняттях з української мови як іноземної Шкурко О. В., канд. філол. наук, доцент Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.....</i>	<i>352</i>
<i>До питання формування професійної компетентності викладача технічного ЗВО Шляхова М. А., аспірантка, науковий керівник – Дмитренко Є. В., канд. філол. наук, доцент Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».....</i>	<i>355</i>
<i>Секція V МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ «ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ОСЯГНЕННЯ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ» .....</i>	<i>357</i>

Наукове видання

*До 300-річчя з дня народження
Григорія Савича Сковороди*

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

**XXIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ЛЮДИНА, КУЛЬТУРА, ТЕХНІКА
В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»**

Українською та англійською мовами

Головний редактор – проф. ХАІ Прилуцька А. Є.

Технічна редакція:

Шемаєва Г. В., Дмитренко Є. В., Заверющенко О. Л., Карпенко О. О.,
Коновченко О. В., Медведь О. В., Богдан О. М., Кучер О. М., Король Г. С.

Комп'ютерна верстка:

Король Г. С.

Підписано до друку 27.04.2022

Формат 60x84/8. Папір офс.

Умовн. друк. арк.18,63. Облік. вид. арк. 21,5

Т. 100 прим. Замовлення 50/V - 22 н

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17

Видавничий центр «ХАІ»
61070, Харків-70, вул. Чкалова, 17
e-mail: izdat@khai@khai.edu